

MATEMATIKA DARSLARIDA “AQLIY HUJUM” INTERFAOL USULIDAN FOYDALANISH

Muxamadiyeva Moxira Abboskulovna

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti

Maktabgacha va boshlang‘ich ta‘lim fakulteti talabasi

va 27-maktab in boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi

moxiramuxamadiyeva923@gmail.com

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada biz darslarni olib borishdagi eng yaxshi usullardan biri “Aqliy hujum” metodi haqida batafsil bayon etilgan. Bu metodning muhim jihatlari shundaki o‘quvchini o‘z ustida ishlashiga ta‘sir ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: muammo, nostandart fikrlash, g‘oya, mulohaza, Breynstorming.

USING THE INTERACTIVE METHOD OF "INTELLIGENT ATTACK" IN MATHEMATICS LESSONS

ABSTRACT

This article describes in detail about one of the best methods we use in teaching, the Brainstorming method. The important aspects of this method are that it influences the student to work on himself.

Key words: problem, non-standard thinking, idea, reasoning, Breynstorming.

“Eng katta boylik – bu aql-zakovat va ilm, eng katta meros – bu yaxshi tarbiya, eng katta qashshoqlik – bu bilimsizlikdir!”

Sh.Mirziyoyev

Umumta'lim maktablarining boshlang'ich sinflarida ta'lim jarayonini amalga oshirish, talim-tarbiya ishlarini yaxshilash, zamonaviy pedagogik, innovatsion va axborot texnologiyalarini ta'lim jarayoniga tatbiq etish, ilg'or ish tajribalarini ommalashtirish, jamoatchilik asosida ta'lim muassasasi o'rtasidagi hamkorlikni yuzaga keltirish, uni mustaxkamlash dolzarb masalalardan hisoblanadi.

Boshlang'ich sinflarda qo'llanadigan texnologiyalaridan foydalanishning maqsadi: O'quvchilarda hozirjavoblik hissini rivojlantirish, bahs-munozara, erkin fikrlashga asoslangan tafakkur tarzini shakillantirishdan iborat. Hozirda keng qo'llanib kelayotgan interfaol metod turlari juda ko'p lekin, ularning hammasi ham boshlang'ich ta'limda qo'llab bo'lmaydi. Bunga birinchi navbatda boshlang'ich sinf o'quvchisining o'qish, yozish tezligining pastligi va sinfda aksariyat hollarda 30 tadan ortiq o'quvchi o'qishi bo'ladi. Interfaol metodlar nisbatan kichik auditoriyalarga va ko'proq uzluksiz ta'lim tizimining o'rta va yuqori bo'g'inlariga mo'ljallangan bo'lib, boshlang'ich sinflarda qo'llash tajribalari juda kam. Shuning uchun yangi texnologiyalarning faqat boshlang'ich sinf matematika darslarida qo'llash mumkin bo'lganlari haqida so'z yuritamiz. "Aqliy hujum" metodini qo'llash bir muammoni hal qilish yo'lidan turlicha va iloji boricha ko'proq taklif, fikr - mulohazalarni yig'ishdan iborat. Avvaliga har qanday takliflar qabul qilinadi. Keyin esa, ularning ichidan eng ma'qulini tanlab olinib ular orqali ma'lum bir yechimga keladigan samarali usullardan biridir. U to'g'ri va ijobiy qo'llanilganda shaxsni erkin, ijobiy va nostandart fikrlashga o'rgatadi.. Bu metodni qo'llashda eng nozik tomoni hamma takliflarni -Eslab qolishdir. Shuning uchun ularni yozib borish kerak bo'ladi. O'qituvchi ularni shartli belgilar va qisqartirishlar bilan doska yoki qog'ozga yozib boradi.

Masalan: 3 - sinfda mavzuga oid quyidagi mashqni hal qilish yuzasidan hamma takliflarni yig'ish mumkin.

- Quyidagi shaklda nechta uch burchak bor?

Bunda takliflar uchburchaklar sonini sanash usuliga oid bo‘lib, ularning sonini to‘g‘ridan - to‘g‘ri aytilish mumkin va turli takliflar bildirish mumkin. Eng maqbuli avval 1shaklli, keyin 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8shakldan tuzilgan uchburchaklar sonini sanashni taklif qilish mumkin. uchburchaklar sonini sanashni taklif qilish mumkin. Yoki quydagi masalaga nazar tashlasak qaysi usulda masala yechilishi yuzasidan takliflar yig‘iladi.

Jami hayvonlar				
214 ta	?, dan 5 marta kam	35 ta	?, dan 13 marta ko‘p	?

Masalan: Birichi bo‘lib qaysi hayvon topiladi deb so‘raladi. Hamma takliflar qabul qilinadi. Ularning bir nechtasi bo‘yicha hayvonlar soni topiladi va usullar taqqoslanadi. Darsda berilgan masala, misol va topshiriqni juft bo‘lib hal qilishi ham o‘quvchilarni o‘zaro fikr almashishga, bir - birini to‘ldirishi, kerak bo‘lsa bir - biriga o‘rgatishga o‘rgatadi. Bunday usulni -Juftlikda ishlash deb ataladi. O‘qituvchi o‘quvchilar mustaqil hal qilishi mumkin bo‘lgan istalgan vazifani juftlikda topshiradi. Bunday topshiriqni ijodiy harekterda bo‘lishi maqsadga muvofiqroqdir.

Aqliy hujum metodining ahamiyati haqida fikr yuritar ekanmiz, quyidagi jihatlar matematika darsining samaradorligini ta‘minlashiga ishinch hosil qildik.

1) Hozirjavoblikka o‘rgatiladi.

- 2) Hamma o'quvchi birdan baholanadi.
- 3) Nutqi rivojlanadi.
- 4) O'quvchining tafakkur faoliyatini oshiradi.
- 5) Ilmiy-nazariy bilimga ega qiladi.
- 6) O'quvchi bilimiga tashhis qo'yiladi.
- 7) Fikrini erkin izoxlayoladi.
- 8) O'quvchilarning psixologiyasiga e'tibor beriladi.

Shuni e'tirof etish joizki "brein storming" (inglizcha «aqliy hujum») uslubi amerikalik olim A.Osborn tomonidan 1930 yilda taklif etilgan bo'lib, unda loyihalarni rejalashtirish va uning natijalarni oldindan bashorat qilish kuzda tutilgan edi.«Breynstorming» uslubining psixologik mohiyati shundaki, munozaraga kirilganda bahslashuvchilarga miyaga qanday fikr kelsa, uni tanqidsiz, erkin aytish imkoniyati beriladi. Oxirida esa bahslashuvchilar ma'lum rasional «mag'z»ni ajratib olishadi.

Dars mobaynida o'qituvchi mavzuning xarakteri va u shakllantirishi lozim bo'lgan bilim, ko'nikma va fazilatlariga mos tarzda munozara sharoitini tanlashi va shundan keyingina mashg'ulotni boshlashi kerak. Masalan, keyingi paytlarda keng ko'lamda qo'llanilayotgan munozara yuritishning «breynstorming» shaklini olib qaraydigan bo'lsak, bunda bahslashuvchilar ko'proq ongli, asosli fikrlarni bayon etishga harakat qiladilar.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Karimova V.M. Psixologiya. – Toshkent, 2000.
2. 3- sinf Matematika darsligi.
3. Minamatov, Y. E. U. (2021). APPLICATION OF MODULAR TEACHING TECHNOLOGY IN TECHNOLOGY. Scientific progress, 2(8), 911-913.
4. Minamatov, Y. E. O. G. L., & Nasirdinova, M. H. Q. (2022). APPLICATION OF ICT IN EDUCATION AND TEACHING TECHNOLOGIES. Scientific progress, 3(4), 738-740.

5. Minamatov, Y. E. O. G. L., & Yusupova, N. M. (2022). SMART TEXNOLOGIYALARDA TA'LIM JARAYONI. Central Asian Academic Journal of Scientific Research, 2(6), 441-445.

6. S. Alixonov. Matematika o'qitish metodikasi. "Cho'lpon" - T. 2011. 320 s.

7. Jumaev M.E, Matematika o'qitish metodikasi (KIIK uchun) Toshkent. "Ziyo" 2003 yil.